

Programación didáctica

Lingua Galega e Literatura

4º ESO

Índice de contidos

1. Contextualización e datos xerais.....	3
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.....	3
3. Estrutura da aprendizaxe. Cadros de secuencias didácticas: metodoloxía, temporalización, recursos, ferramentas e instrumentos de avaliación.....	4
3.1. Secuencia didáctica SD1: Sempre se fixo así... Sempre?.....	4
3.1.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	4
3.1.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación....	5
3.2. Secuencia didáctica SD2: Como falamos?.....	6
3.2.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	6
3.2.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación....	6
3.3. Secuencia didáctica SD3: Cal era a situación do galego entre 1916 e 1936?.....	7
3.3.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	7
3.3.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación....	8
3.4. Secuencia didáctica SD4: Que se escribía de 1916 a 1936?.....	9
3.4.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	9
3.4.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación....	9
3.5. Secuencia didáctica SD5: De que están feitas as palabras e que relacións de significado hai entre elas?.....	10
3.5.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	10
3.5.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación...	10
3.6. Secuencia didáctica SD6: Cal era a situación do galego entre 1936 e 1975?.....	11
3.6.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	11
3.6.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación...	11
3.7. Secuencia didáctica SD7: Que se escribía de 1936 a 1975?.....	12
3.7.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	12
3.7.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación...	13
3.8. Secuencia didáctica SD8: Como combinamos as palabras?.....	14
3.8.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	14
3.8.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación...	15
3.9. Secuencia didáctica SD9: Cal é a situación do galego desde 1975?.....	15
3.9.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	15

3.9.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación...	16
3.10. Secuencia didáctica SD10: Que se escribe desde 1975?.....	17
3.10.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	17
3.10.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación.	17
3.11. Secuencia didáctica SD11: Como usamos a lingua para nos comunicar?.....	18
3.11.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	18
3.11.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación.	18
3.12. Secuencia didáctica SD12: E ti por que falas así?.....	20
3.12.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade.....	20
3.12.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación.	20
4. Adecuación ao currículo; relación e organización dos estándares, mínimos esixibles.....	21
5. Criterios de cualificación.....	36
6. Contribución da materia á adquisición das competencias clave: perfil de área.....	40
7. Avaliación inicial e medidas que cómpre adoptar como consecuencia dos seus resultados.....	40
8. Medidas de atención á diversidade.....	41
9. Actividades de reforzo e de seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes.....	41
10. Actividades complementarias e extraescolares.....	42
11. Avaliación da programación.....	42

1. CONTEXTUALIZACIÓN E DATOS XERAIS

O curso consta dun grupo.

GRUPOS	ALUMNADO	PROFESORADO	HORAS/ SEMANA	ESPAZOS
4º A	27	María Luz Varela Armas	3	Aula A Cavada

En 4º de ESO non se empregará libro de texto, polo que a profesora encargada de impartir a materia será quen deseñe todo o itinerario educativo da materia neste curso.

Esta programación axustarase ao establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Na **Concreción Curricular de Centro** están establecidas as contribucións de cada área ou materia a cada unha das competencias clave. Os estándares de aprendizaxe organízanse segundo a competencia que se vai desenvolver. Deste xeito o perfil de área queda determinado, así como o perfil de competencia, onde se reflicte a contribución de cada área á consecución dunha competencia determinada.

Tamén diferenciamos os estándares máis competenciais daqueles que sexan específicos de área e, polo tanto, facilmente medibles empregando os mecanismos clásicos de avaliación. Para a avaliación destes estándares máis competenciais ou comúns a todas as áreas, están desenvolvidas unhas rúbricas de control para que, sexa o procedemento de avaliación que sexa, se manteña sempre o mesmo instrumento utilizado: a rúbrica. As rúbricas foron aprobadas polo claustro, e por tanto son comúns a todas as áreas en todos os niveis, o que garante a homoxeneidade, o equilibrio e a obxectividade nos procesos formativos e avaliativos.

As propias rúbricas establecen os mínimos esixibles dos estándares aos se aplican.

3. ESTRUCTURACIÓN DA APRENDIZAXE. CADROS DE SECUENCIAS DIDÁCTICAS: METODOLOXÍA, TEMPORALIZACIÓN, RECURSOS, FERRAMENTAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A seguir detállanse as unidades didácticas que se van desenvolver ao longo do curso. Ao inicio de cada unidade didáctica detallaranse os obxectivos de aprendizaxe propios da unidade. Despois, incluírase unha táboa en que se poñen en relación os seguintes elementos:

1. Estándares de aprendizaxe avaliábeles (EA).
2. Actividades ou exercicios que se realizarán para acadar os estándares indicados. As actividades de ensino-aprendizaxe indicadas poderán ser elaboradas pola profesora ou tiradas doutras experiencias didácticas (ogalego.eu, repositorio do espazo abalar, libros de texto etc.).
3. Metodoloxía a recursos necesarios.
4. Temporalización (T): número de sesións aproximadas. Non se cubrirán o número total de sesións dispoñibles por avaliación (39, 31 e 32) coa finalidade de poder adaptar a programación aos imprevistos e puideren xurdir (saídas con fins didácticos, suspensión das clases por diversas circunstancias etc.).
5. Procedementos e/ou instrumentos de avaliación.

3.1. Secuencia didáctica SD1: Sempre se fixo así... Sempre?

3.1.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Identificar os prexuízos cara ao galego.
2. Establecer relacións entre a defensa dunha lingua minorizada e outras causas xustas: feminismo, ecoloxismo, libre acceso á cultura e ao coñecemento, software libre etc.
3. Valorar a necesidade dunha variedade estándar e coñecer os criterios con que se configurou a variedade estándar do galego.

3.1.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
LGB3.6.1. LGB3.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> Información sobre a variedade estándar: funcións e criterios de elaboración. Actividades de debate e exercicios escritos sobre os contidos a que se refiren estes estándares. 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	8	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>
LGB4.1.1. LGB4.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> Información sobre as funcións das linguas (comunicación, achega dunha cosmovisión), as relacións entre a lingua e a identidade e a diversidade lingüística. Actividades de debate e exercicios escritos sobre os contidos a que se refiren estes estándares. 			
LGB4.6.1. LGB4.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> Información sobre os prexuízos lingüísticos. Visualización de material audiovisual para entender os prexuízos en xeral e os prexuízos lingüísticos en particular: vídeo en que se explica o xurdimento do prexuízos¹ e entrevista ao sociolingüista Juan Carlos Moreno Cabrera ². Actividades de debate e exercicios escritos sobre os contidos a que se refiren estes estándares. 			

¹ https://www.youtube.com/watch?v=_8zA18LkPR4² <http://www.rtve.es/alacarta/videos/para-todos-la-2/paratodosla2-entrev-jcmoreno-20140227-1130-juan-carlos-moreno-cabrera/2420064/>

3.2. Secuencia didáctica SD2: Como falamos?

3.2.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega, así coma as transformacións producidas ao longo da cadea falada.
2. Identificar e evitar as interferencias fónicas do castelán no galego.
3. Recoñecer a importancia de coñecer o sistema fonolóxico do galego para unha comunicación eficaz.

3.2.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
LGB3.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Achega de información por parte da profesora sobre a fonética e a fonoloxía do galego. • Exercicios de resposta curta sobre o vocalismo e o consonantismo. • Exercicios de transcripción fonolóxica. • Edición do Galizionario empregando o Dicionario Galego de Pronuncia. 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p>	6	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p>

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGB1.10.1. LGB2.9.4 LGB3.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Visualización do vídeo “O audiovisual que para o galego merecemos” de Luís Iglesia³ como pé para un debate sobre os trazos fónicos propios do galego. • Exercicios de localización de interferencias fónicas do castelán no galego. • Exercicios sobre ortografía e a súa relación co plano fónico (acentuación, acentuación diacrítica, puntuación etc.). 	<p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	2	<p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>

3.3. Secuencia didáctica SD3: Cal era a situación do galego entre 1916 e 1936?

3.3.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Coñecer o contexto histórico e cultural de Galicia de 1916 a 1936.
2. Recoñecer a importancia das Irmandades da Fala para o desenvolvemento posterior da lingua.
3. Identificar as características lingüísticas do galego nesta etapa.

³ <https://www.youtube.com/watch?v=-svIX9RFFE&feature=youtu.be>

3.3.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGB4.4.1. LGB4.4.2. LGB4.4.3. LGB4.4.4. LGB4.4.5.	<ul style="list-style-type: none"> Achega de información por parte da profesora sobre a situación da lingua galega nesta etapa. Visualización do vídeo <u>As Irmandades da Fala Videoremix⁴</u> como introdución para unha chuvia de ideas sobre o coñecemento previo sobre esta etapa. Comentario de textos: “A bandeira ergueita” de Antón Villar Ponte; manifesto da Asambleia nazonalista de Lugo de 1918; artigo 4º do Estatuto de Autonomía de Galicia de 1936. Traballo escrito individual en que se responda á pregunta “como sería a situación actual do galego se nunca existisen as Irmandades da Fala?” . 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	8	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>

⁴ <https://vimeo.com/166817289>

3.4. Secuencia didáctica SD4: Que se escribía de 1916 a 1936?

3.4.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1916 a 1936.
2. Ler e comentar textos literarios representativos deste período.

3.4.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
LGLB5.1.1. LGLB5.1.2. LGLB5.2.1. LGLB5.2.2. LGLB5.2.3. LGLB5.2.4. LGLB5.3.1. LGLB5.3.2. LGLB5.4.1. LGLB5.5.1. LGLB5.5.2. LGLB5.6.1. LGLB5.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> • Achega de información sobre este período literario por parte da profesora. • Chuvia de ideas sobre o coñecemento previo sobre os contidos desta unidade. • Comentario de textos representativos de Ramón Cabanillas, Noriega Varela, Amado Carballo, Bouza Brei, Manuel Antonio, Álvaro Cunqueiro, Vicente Risco, Castelao, Dieste e Otero Pedrayo. • Audición de versións musicadas da; algúns dos textos comentados e, así coma pezas musicais actuais con influencias da literatura desta época. • Traballo de investigación, escrito e individual, sobre as editoras e revistas desta etapa. • Lectura dramatizada de textos desta etapa na radio escolar. • Lectura dunha obra completa pertencente á etapa 1916-1936. 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	10	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p> <p>Lectura dunha obra literaria completa correspondente a este período.</p>

3.5. Secuencia didáctica SD5: De que están feitas as palabras e que relacións de significado hai entre elas?

3.5.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Recoñecer e explicar os tipos de morfemas.
2. Realizar análises morfolóxicas.
3. Explicar os procedementos de formación de palabras.

3.5.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGB3.1.1. LGB3.1.2. LGB3.2.1. LGB3.3.1. LGB3.3.2. LGB3.3.3. LGB3.3.4. LGB3.6.1. LGB3.6.2. LGB3.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Acheга de información por parte da profesora sobre a morfoloxía nominal e verbal e sobre a fraseoloxía galega. • Exercicios variados de segmentación e recoñecemento de morfemas. • Elaboración de táboas cos morfemas verbais. • Exercicios baseados en aplicacións para o traballo da morfoloxía: O ximnasio dos verbos, Linguakit etc. • Exercicios para traballar a fraseoloxía galega. • Debate sobre as lagoas léxicas iniciado pola pregunta "que nome recibe o conxunto de instrumentos que podemos 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola</p>	8	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os</p>

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
	<p>empregar para escribir?".</p> <ul style="list-style-type: none"> Realización de esquemas de significado, significante e referente. Achega de significados connotativos e denotativos para determinadas palabras. Exercicios sobre relacións semánticas. Proba do <u>analyzer de sentimento de Linguakit</u> como base para unha reflexión individual e escrita sobre o seu funcionamento e sobre as súas aplicacións. 	profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.		contidos da materia.

3.6. Secuencia didáctica SD6: Cal era a situación do galego entre 1936 e 1975?

3.6.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Coñecer o contexto histórico e cultural de Galicia entre 1936 e 1975.
2. Coñecer a evolución do conflito lingüístico nesta etapa e importancia da resistencia lingüística e cultural das persoas exiliadas.
3. Identificar as características lingüísticas do galego nesta etapa.

3.6.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
LGB4.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> Achega de información por parte da 	Metodoloxía:	3	Atención e participación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGB4.4.2. LGB4.4.3. LGB4.4.4. LGB4.4.5.	<p>profesora sobre a situación da lingua galega nesta etapa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Debate sobre como lle afectou a Galicia a Guerra Civil despois de explorar a páxina web do proxecto <i>Nomes e voces</i>⁵. • Exposición oral individual en que se presenten os relatos obtidos despois de preguntar pola situación da lingua nesta etapa ás persoas de máis idade. • Traballo escrito individual en que se responda á pregunta “como sería a situación actual do galego se nunca existise o réxime franquista?”. • Debate sobre o folleto Hable bien. Sea patriota - No sea bárbaro. • Comentario guiado, individual e escrito, da Denuncia diante da Unesco da persecución do idioma galego polo Estado Español (1954). • Análise dos trazos lingüísticos do texto do da actividade anterior. 	<p>implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>		<p>activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>

3.7. Secuencia didáctica SD7: Que se escribía de 1936 a 1975?

3.7.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Coñecer o contexto histórico e cultural de Galiza entre 1936 e 1975.

⁵ <http://www.nomesevoces.net/>

2. Coñecer a evolución do conflito lingüístico nesta etapa e importancia da resistencia lingüística e cultural das persoas exiliadas.
3. Identificar as características lingüísticas do galego nesta etapa

3.7.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGLB5.1.1. LGLB5.1.2. LGLB5.2.1. LGLB5.2.2. LGB5.2.3. LGLB5.2.4. LGLB5.3.1. LGLB5.3.2. LGLB5.4.1. LGLB5.5.1. LGLB5.5.2. LGLB5.6.1. LGLB5.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> • Achega de información sobre este período literario por parte da profesora. • Audición da interpretación de “Lela” por parte de Dulce Pontes como punto de partida para un debate sobre o coñecemento previo sobre esta etapa, seguido da lectura da Escea II do Lance I d’Os vellos non deben de namorarse. • Comentario de textos: fragmento de Sempre en Galiza e “Alba de gloria” de Castelao. • Busca dos gravados de Seoane para a obra Catro poemas para catro gravados de Lorenzo Varela para relacionalos cos poemas correspondentes e realización dun comentario dos conxuntos poema-gravado. • Visualización dun fragmento da película A esmorga (2014) como punto de partida para un debate sobre os coñecementos previos sobre a literatura desta etapa. • Comentario de textos poéticos (Luís Seoane, Lorenzo Varela, Aquilino Iglesia 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	8	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p> <p>Lectura dunha obra literaria completa correspondente a este período.</p>

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
	<p>Alvariño, Álvaro Cunqueiro, Valentín Paz Andrade, Luís Pimentel; Xosé María Álvarez Blázquez, Xosé María Díaz Castro, Celso Emilio Ferreiro, María Mariño; María do Carme Kruckenberg, Luz Pozo Garza, Antón Tovar), narrativos (Ánxel Fole, Eduardo Blanco Amor, Álvaro Cunqueiro, Xosé Neira Vilas), teatrais (Álvaro Cunqueiro, Eduardo Blanco Amor) e ensaísticos (Ramón Piñeiro) da produción no exilio e en Galicia nesta etapa.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lectura dunha obra completa desta etapa. 			

3.8. Secuencia didáctica SD8: Como combinamos as palabras?

3.8.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Identificar as unidades, as funcións e as relacións sintácticas.
2. Aplicar os coñecementos sintácticos á produción de textos propios.

3.8.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGB3.5.1. LGB3.7.1. LGB3.8.1. LGB3.8.2. LGB3.8.3. LGB3.8.4. LGB3.8.5. LGB3.9.1.	<ul style="list-style-type: none"> Busca da etimoloxía de <i>sintaxe</i> como punto de partida para un debate sobre a que se refire este plano da lingua. Achega de información por parte da profesora sobre as unidades, funcións e relacións sintácticas. Realización de buscas no analizador sintáctico de Linguakit e explicación dos resultados obtidos. Exercicios de identificación e análise de unidades, funcións e relacións sintácticas. Actividades de elaboración de táboas de nexos. 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurárase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	8	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>

3.9. Secuencia didáctica SD9: Cal é a situación do galego desde 1975?

3.9.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Coñecer as características do galego moderno.

2. Coñecer a evolución da situación sociolingüística do galego desde 1975.

3. Coñecer a lusofonía e empregar recursos en lingua portuguesa.

3.9.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGB4.2.1. LGB4.2.2. LGB4.2.3. LGB4.2.4. LGB4.2.5.	<ul style="list-style-type: none"> Achega de información por parte da profesora sobre a situación sociolingüística actual do galego. Debate con punto de partida nun gráfico sobre a evolución dos usos, competencias e actitudes cara ao galego desde 1977 ata a actualidade. Comentario individual e por escrito sobre os dereitos lingüísticos recollidos na lexislación actual e o seu cumprimento. Comentario guiado e exposición oral, en grupos de 5 persoas, sobre a evolución da situación do galego no ensino partindo de datos achegados polo IGE e dos cambios lexislativos (1995, 2007, 2010). 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	3	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>
LGB4.3.1. LGB4.3.2. LGB4.3.3. LGB.4.3.4.	<ul style="list-style-type: none"> Achega de información por parte da profesora sobre os conceptos de normalización e normativización. Actividades para identificar accións de normalización e de normativización. 			

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGB4.1.3. LGB4.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> Achega de información por parte da profesora sobre a lusofonía e a súa relación co galego. Actividades sobre a situación sociolingüística dos países lusófonos. Actividades que impliquen o uso de recursos en lingua portuguesa: dicionarios, enciclopedias etc. 			

3.10. Secuencia didáctica SD10: Que se escribe desde 1975?

3.10.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

- Identificar, analizar e describir a literatura galega desde 1975 á actualidade: Xeración das Festas Minervais, Nova Narrativa Galega, Grupo de Ribadavia e principais tendencias desde os anos 80 do século XX ata a actualidade.
- Ler e comentar textos literarios representativos deste período.

3.10.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/instrumentos de avaliación
LGLB5.1.1. LGLB5.1.2. LGLB5.2.1. LGLB5.2.2. LGB5.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> Achega de información sobre este período literario por parte da profesora. Debate sobre a escrita literaria partindo dunha serie de preguntas iniciais . Comentario de textos poéticos, narrativos, 	Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha	8	Atención e participación activa na aula. Realización do traballo diario na aula. Realización de traballos

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
LGLB5.2.4. LGLB5.3.1. LGLB5.3.2. LGLB5.4.1. LGLB5.5.1. LGLB5.5.2. LGLB5.6.1. LGLB5.6.2.	<p>teatrais e ensaísticos .</p> <ul style="list-style-type: none"> Traballo escrito individual (guiado) sobre a relación entre Internet e a literatura actual. Lectura dunha obra completa desta etapa. 	<p>aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>		<p>na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p> <p>Lectura dunha obra literaria completa pertencente ao período estudado.</p>
LGB3.13.1.	<ul style="list-style-type: none"> Elaboración dunha infografía multilingüe sobre María Victoria Moreno. 			

3.11. Secuencia didáctica SD11: Como usamos a lingua para nos comunicar?

3.11.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Identificación das propiedades do texto (coherencia, cohesión e adecuación).
2. Identificación e descrición dos tipos de texto.
3. Identificación e descrición das funcións da linguaxe.

3.11.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos/ instrumentos de avaliación
LGB3.10.1. LGB3.10.2. LGB3.10.3. LGB3.10.4. LG3.11.1. LGB3.11.2. LGB3.12.2. LGB3.12.1. LGB3.14.1.	<ul style="list-style-type: none"> Achega de información sobre a lingüística textual por parte da profesora. Debate inicial partindo da preguntas “que credes que son a coherencia, a cohesión e a adecuación?”. Actividades sobre as propiedades do texto. Actividades sobre tipoloxía textual. Actividades sobre as funcións da linguaxe. Reflexión oral en grupo sobre a necesidade dos coñecementos de lingüística textual para o funcionamento das ferramentas de Linguakit. Reflexión individual e por escrito sobre a relación entre a lectura, a capacidade para analizar textos, a capacidade para producilos e as vantaxes que iso nos achega no mundo actual. 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución dos estándares correspondentes.</p>	8	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>

3.12. Secuencia didáctica SD12: E ti por que falas así?

3.12.1. Obxectivos de aprendizaxe da unidade

1. Coñecer e identificar as principais variedades diatópicas do galego.
2. Valorar a importancia da diversidade lingüística desde unha perspectiva ecolingüística.

3.12.2. Estándares de aprendizaxe, actividades, metodoloxía, temporalización e avaliación

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos instrumentos de avaliación
LGB4.7.1. LGB4.7.2. LGB4.7.3. LGB4.7.4. LGB4.7.5.	<ul style="list-style-type: none"> • Achega de información sobre a variación lingüística por parte da profesora. • Actividades sobre os eixos de variación da lingua. • Escoita etnotextos procedentes dos tres bloques dialectais do galego como punto de partida para un debate sobre a valoración da variación dialectal. • Elaboración colectiva dun mapa, en formato de imaxe vectorial, en que se recollan os principais trazos que definen os bloques e áreas do galego. • Presentación oral do traballo desta avaliación, consistente na busca de trazos dialectais na onomástica dos concellos a que pertence o alumnado. 	<p>Metodoloxía: implicarase activamente o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe e procurarase unha aprendizaxe significativa.</p> <p>Recursos: apuntamentos elaborados pola profesora a partir de bibliografía actualizada; recursos accesibles na rede; actividades deseñadas pola profesora e/ou tiradas doutras fontes que axuden á consecución</p>	8	<p>Atención e participación activa na aula.</p> <p>Realización do traballo diario na aula.</p> <p>Realización de traballos na casa cando se estime conveniente.</p> <p>Presentación e exposición de traballos.</p> <p>Lectura comprensiva e expresiva de diferentes textos.</p> <p>Realización de probas escritas sobre os contidos da materia.</p>

EA	Actividades/Exercicios	Metodoloxía e recursos necesarios	T	Procedementos instrumentos de avaliación
		dos estándares correspondentes.		

4. ADECUACIÓN AO CURRÍCULO; RELACIÓN E ORGANIZACIÓN DOS ESTÁNDARES, MÍNIMOS ESIXIBLES

EA = específico de área

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates, ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x											x
LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x											x
LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	CSIEE	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular		x			x			x				x

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	ESPECÍFICO ÁREA		x										x	
LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular												x
LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	ESPECÍFICO ÁREA		x										x	
LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	CSC	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CSC	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.6.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e	ESPECÍ		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	FICO ÁREA													
LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x		x			x			x			x
LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	ESPECÍ FICO ÁREA		x		x			x			x		x	x
LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos	CSIEE	Definido na rúbrica	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.		correspondente da concreción curricular												
LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x		x			x			x		x	
LGB1.11.2 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CSC	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	CSIEE	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB1.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.1.2 Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	ESPECÍ FICO		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
	ÁREA													
LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	ESPECÍFICO ÁREA												x	
LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	ESPECÍFICO ÁREA		x		x			x			x		x	
LGB2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x		x			x			x			x
LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	ESPECÍFICO ÁREA												x	
LGB2.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	ESPECÍFICO ÁREA												x	
LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	ESPECÍFICO ÁREA												x	

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	ESPECÍ FICO ÁREA												x	
LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	ESPECÍ FICO ÁREA												x	
LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	ESPECÍ FICO ÁREA		x		x			x			x		x	
LGB2.7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	ESPECÍ FICO ÁREA		x		x			x			x		x	
LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	ESPECÍ FICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas	CD	Definido na rúbrica	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.		correspondente da concreción curricular												
LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	ESPECÍFICO ÁREA									x			x	
LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	ESPECÍFICO ÁREA												x	

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	ESPECÍFICO ÁREA													x
LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.	ESPECÍFICO ÁREA													x
LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	CSC	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	ESPECÍFICO ÁREA						x			x				
LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	ESPECÍFICO ÁREA						x							
LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	ESPECÍFICO ÁREA						x							
LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	ESPECÍFICO ÁREA						x							
LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	ESPECÍFICO						x							

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
	ÁREA													
LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular		x										
LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular								x				
LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	ESPECÍFICO ÁREA									x				
LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	ESPECÍFICO ÁREA									x				
LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	ESPECÍFICO ÁREA									x				

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular								x				
LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	ESPECÍFICO ÁREA												x	
LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular											x	
LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	ESPECÍFICO ÁREA												x	
LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular											x	
LGB3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	ESPECÍFICO ÁREA												x	
LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	CCL	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular									x			

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.														
LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	CCEC	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x		x			x			x			x
LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	ESPECÍ FICO ÁREA		x		x			x			x			x
LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	ESPECÍ FICO ÁREA										x			
LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular	x								x			
LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	ESPECÍ FICO ÁREA										x			
LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	ESPECÍ FICO ÁREA										x			x
LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	ESPECÍ FICO ÁREA		x								x			x
LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	ESPECÍ FICO ÁREA		x								x			x
LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	ESPECÍ FICO		x		x			x			x			x

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
	ÁREA													
LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	ESPECÍFICO ÁREA		x								x			
LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.	ESPECÍFICO ÁREA		x								x			
LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	ESPECÍFICO ÁREA		x								x			x
LGB.4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	ESPECÍFICO ÁREA		x		x			x			x			
LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	ESPECÍFICO ÁREA				x			x			x			
LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.	ESPECÍFICO ÁREA				x			x			x			
LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	ESPECÍFICO ÁREA				x			x			x			
LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	ESPECÍFICO ÁREA				x			x			x			
LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.	CD	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular			x			x			x			
LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	ESPECÍFICO ÁREA				x			x			x			

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo exigible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	ESPECÍFICO ÁREA		x		x			x			x			x
LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	ESPECÍFICO ÁREA		x		x			x			x			x
LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	ESPECÍFICO ÁREA													x
LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	ESPECÍFICO ÁREA		x											x
LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	ESPECÍFICO ÁREA		x											x
LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	ESPECÍFICO ÁREA													x
LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	ESPECÍFICO ÁREA													x
LGB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	ESPECÍFICO ÁREA													
LGB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	ESPECÍFICO ÁREA													
LGB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	CAA	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular				x			x				x	
LGB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos	CAA	Definido na rúbrica				x			x				x	

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	SD 10	SD 11	SD 12
representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.		correspondente da concreción curricular												
LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	ESPECÍFICO ÁREA					x			x				x	
LGB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	ESPECÍFICO ÁREA					x			x				x	
LGB5.3.1. Le expresiva, compresiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	ESPECÍFICO ÁREA					x			x				x	
LGB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	CSC	Definido na rúbrica correspondente da concreción curricular				x			x				x	
LGB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	ESPECÍFICO ÁREA					x			x				x	
LGB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	ESPECÍFICO ÁREA					x			x				x	
LGB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

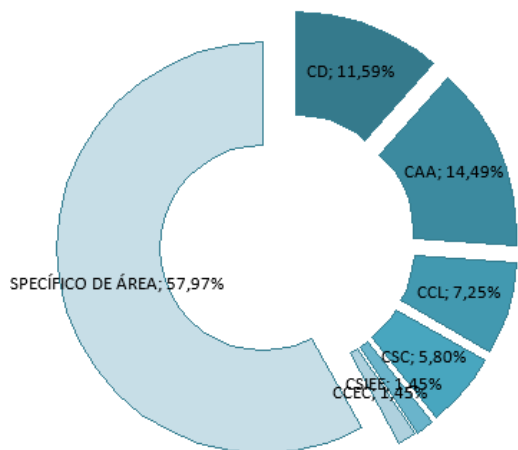
Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
LGB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	ESPECÍFICO ÁREA					x				x				x	
LGB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	ESPECÍFICO ÁREA		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

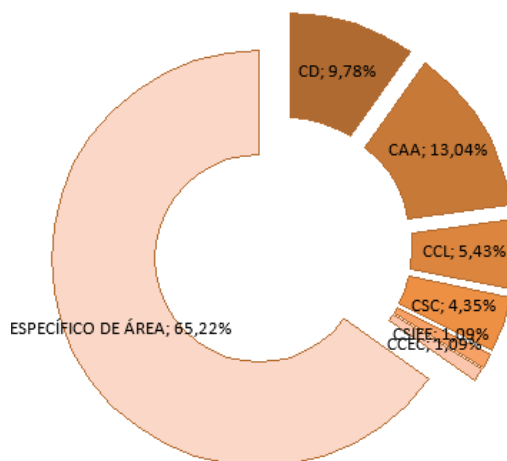
5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Na táboa debesdes indicar as porcentaxes que aparecen nas gráficas de xeito que quede claro como se calcula a nota en cada avaliación.

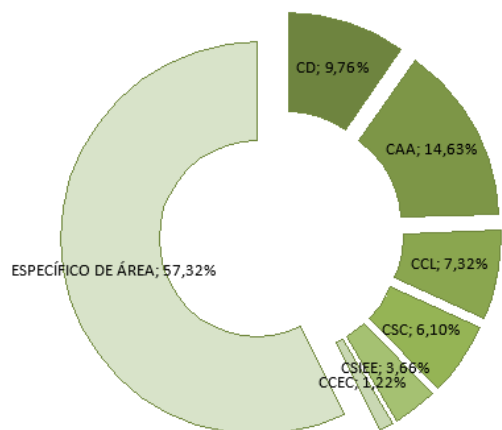
1º TRIM. 4ESO GALEGO ; 69 está

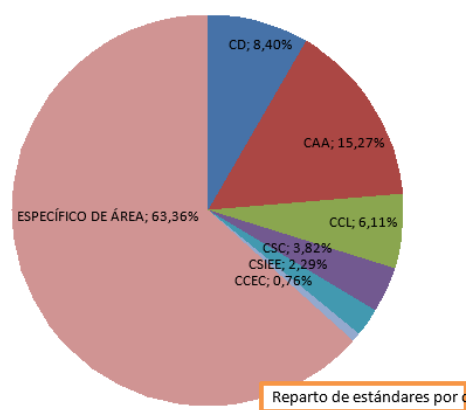
2º TRIM. 4ESO GALEGO ; 92 está

3º TRIM. 4ESO GALEGO ; 82 estándares

4ESO GALEGO ; Núm. estándares: 131

A ponderación da nota na 1ª avaliación será:

Competencia	Instrumentos de avaliación utilizados	Coeficiente de ponderación
Contidos específicos da área		Cualificación x 0,59
CCL		Cualificación x 0,07
CAA		Cualificación x 0,15
CSC		Cualificación x 0,05
CSIEE		Cualificación x 0,01
CD		Cualificación x 0,12
CCEC		Cualificación x 0,01
CUALIFICACIÓN TOTAL=		1

A ponderación da nota na 2ª avaliación será:

Competencia	Instrumentos de avaliación utilizados	Coeficiente de ponderación
Contidos específicos da área		Cualificación x 0,66
CCL		Cualificación x 0,05
CAA		Cualificación x 0,13
CSC		Cualificación x 0,04
CSIEE		Cualificación x 0,01
CD		Cualificación x 0,10
CCEC		Cualificación x 0,01
CUALIFICACIÓN TOTAL=		1

A ponderación da nota na 3ª avaliación será:

Competencia	Instrumentos de avaliación utilizados	Coeficiente de ponderación
Contidos específicos da área		Cualificación x 0,58
CCL		Cualificación x 0,07
CAA		Cualificación x 0,14
CSC		Cualificación x 0,06
CSIEE		Cualificación x 0,03
CD		Cualificación x 0,11
CCEC		Cualificación x 0,01
CUALIFICACIÓN TOTAL=		1

A ponderación da nota na avaliación ordinaria será:

Competencia	Instrumentos de avaliación utilizados	Coeficiente de ponderación
Contidos específicos da área		Cualificación x 0,64
CCL		Cualificación x 0,06
CAA		Cualificación x 0,15
CSC		Cualificación x 0,04
CSIEE		Cualificación x 0,02
CD		Cualificación x 0,08
CCEC		Cualificación x 0,01
CUALIFICACIÓN TOTAL=		1

Cómpre ter en conta algúns aspectos particulares á hora de abordar a **corrección das probas escritas**. Como norma xeral, serán válidos os seguintes **criterios de corrección**:

Ø **Criterios xerais**

- As faltas de ortografía (tiles, confusión de letras, cambio na orde das letras, uso incorrecto de maiúsculas, etc.) resta, como norma xeral, 0,1 puntos. Outros erros que descontan o mesmo son o uso de castelanismos.
- A presentación terase en conta. Como norma xeral valorarase cun máximo de 0,5 puntos

dentro dos 10 que vale o conxunto da proba escrita. Estes 0,5 puntos sumaranse sempre que a presentación sexa boa e irá reducíndose paulatinamente en caso de que o exame teña eivas nalgún dos seguintes aspectos: borrhachos, cinta ou líquido corrector, letra ilexible, uso de diferentes cores (exames), liñas tortas, inexistencia de marxes, etc.

- As preguntas que se contesten a lapis non se corrixirán. Pódese facer unha excepción, sempre que se avise previamente, nas análises sintácticas de 3º e 4º de ESO, por exemplo.

- Os fallos de expresión poden chegar a baixar a metade do valor dunha pregunta ou o seu valor completo en caso de que non sexa posible interpretar con claridade que é o que quere contestar o alumno ou alumna, ou en caso de que a resposta sexa ambigua ou anfibolóxica e poida dar lugar a distintas interpretacións. Considéranse fallos de expresión os erros de coherencia e cohesión ou a utilización de vocabulario infantil, impropio do curso.

- En exames prácticos, non achegar exemplos ou facelo de xeito errado desconta a metade do valor da pregunta. Non empregar o tecnicismo adecuado pode descontar o valor total da pregunta.

Ø Exames:

- A nota máxima dos exames será de 10 puntos que se dividirá en dúas partes, como xa se apuntou máis arriba: 9,5 puntos para os contidos e 0,5 puntos para a presentación.

- Como norma xeral, os exames non superarán as dez (10) preguntas.

- Cada pregunta terá indicado o seu valor entre parénteses.

- En caso de que a materia a examinar así o suxira (pola súa propia natureza ou pola cantidade de contidos) poderá constar de menos preguntas.

- A asignación dunha puntuación ou outra a unha pregunta determinarase polo seu grao de dificultade estimada, pola súa natureza (teórica ou práctica) e/ou pola extensión que require a súa resposta.

- Os exames ou controis poderán ser fragmentados en dúas partes, unha teórica e outra práctica, se se considera que é preferible para o proceso avaliativo dende o punto de vista do alumnado. Nestes casos, haberá que especificar que se trata dunha soa proba dividida en dúas partes polo que a súa puntuación final conxunta será de dez (10) puntos.

- Os exames ou controis tamén poderán ser fragmentados en parte de lingua e parte de literatura. Para todo o demais seguirase o indicado no punto anterior.

Ø Controis de lectura:

- Como norma xeral, farase un control de lectura por cada obra lida. Poderá ser substituído por outra proba (traballo, entrevista...) a criterio do profesor ou profesora, previa comunicación ao alumnado.

- En todos os controis de lectura se preguntará, entre outras cousas, polas seguintes cuestións:

- Tema.

- Argumento.

- Descrición dalgún personaxe.

- Localización dun fragmento dentro do conxunto da obra.

- Opinión persoal.

- De todas as preguntas, á que se lle dará máis importancia é á do argumento. Se se contesta de xeito incorrecto na súa totalidade pode dar lugar a suspender a proba.

Todo o aquí explicado a respecto da avaliación das probas escritas é perfectamente válido e aplicable ás probas extraordinarias de setembro. Nesta convocatoria, a única nota que se terá en

conta será a derivada do exame que se lles propoña o cal versará, en todo caso, do conxunto de contidos explicados na materia ao longo de todo o curso escolar. Excepcionalmente, poderanse avaliar unicamente bloques de contido illados e/ou pedir traballos, sempre e cando se considere que é o mellor para extraer unha valoración obxectiva do traballo realizado por parte do alumno ou alumna. Nestes dous últimos casos, haberá que especificarlle claramente o método de avaliación aos alumnos ou alumnas interesados.

Por outra banda, a área de Lingua e Literatura galega considera un eixo fundamental da súa programación o desenvolvemento da capacidade lectora dentro do alumnado, para iso cómpre fomentar a lectura dentro da práctica diaria docente.

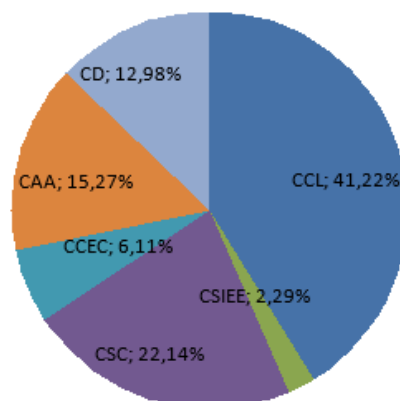
Alén dos textos traballados diariamente a través dos libros, formato dixital etc., o noso departamento quere contribuír ao desenvolvemento do plan lector propondo un mínimo dunha lectura obrigatoria por trimestre en todos os cursos. Teremos en conta os gustos e preferencias do alumnado, por iso dentro de cada trimestre o libro será de escolla libre dentro das propostas do docente. O libro deberá pertencer ao período literario estudado en cada avaliación.

A avaliación destas lecturas farase segundo o criterio do profesor a través de traballos escritos, probas escritas, entrevistas, debates etc.

6. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE: PERFIL DE ÁREA

Perfil de área: Materia GALEGO /Curso 4ES

7. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS QUE CÓMPRE ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS

O inicio do proceso de ensinanza-aprendizaxe supón en si mesmo unha avaliación. Este elemento é tan importante que, se non aparece, pódese afirmar que se perde o control sobre o proceso.

Teoricamente, a avaliación inicial pódese entender como o proceso de toma de decisións que serve para planificar a intervención educativa a partir do coñecemento das capacidades e necesidades dun grupo de alumnos e alumnas, así como das características da contorna en que se sitúa.

A avaliación inicial debe servir para definir os coñecementos previos do alumnado, as súas competencias a respecto do currículo e as súas necesidades. Tamén achega información sobre o contexto escolar en se move o grupo, así como sobre a contorna socio-familiar do alumno ou alumna, informando sobre as expectativas que se ten do proceso de aprendizaxe e das posibilidades de axuda e colaboración da familia. Por último, define a intervención educativa que se vai levar a cabo, priorizando aqueles aspectos deficitarios, concreta as estratexias de aprendizaxe que o alumno ou alumna emprega para a incorporación de coñecementos e habilidades novas e sitúa o marco das sucesivas avaliacións sendo o referente para contrastar os avances obtidos ao longo do proceso de ensinanza levado a cabo.

A avaliación inicial concíbimola, xa que logo, cunha dobre intención: por unha banda, recoller información sensible para o desenvolvemento da materia e, por outro, axuda clave para a toma de decisións.

Por todo isto, as primeiras semanas de curso terán como principal obxectivo coñecer o alumnado e recoller información a través de diferentes mecanismos que irán dende as probas escritas até os debates na aula, pasando por intervencións orais, etc.

En todo caso, este tipo de probas non terán carácter avaliativo, é dicir, non servirán para fixar a nota que o alumno ou alumno teña ao final de cada avaliación, senón que servirán unicamente para informar o propio proceso de ensinanza-aprendizaxe.

8. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

As persoas temos moitas características comúns, pero aínda tendo en consideración todas estas similitudes, os seres humanos diferimos uns de outros en moitos aspectos. As persoas non actuamos, sentimos nin pensamos da mesma forma. E por suposto, non temos todas as mesmas capacidades.

O ensino ten que ter presente que as diferenzas que hai entre o alumnado impiden conseguir obxectivos idénticos. Polo tanto, sen renunciar á existencia de obxectivos xerais e comúns, hai que considerar a necesidade de dispor de métodos de ensino alternativos segundo a diversidade do alumnado e segundo o ritmo de aprendizaxe.

Partindo do proxecto curricular elaborado por cada profesor, haberá que realizar as adaptacións necesarias para atender a diversidade do alumnado. Para iso hai que delimitar os obxectivos mínimos que se quere lograr co alumnado e que lles permitan continuar o aprendizaxe.

Unha vez decididos hai que ter en conta os diferentes recursos que posibilitan o tratamento da diversidade. Algúns poderían ser:

- Adaptar o material didáctico.
- Variar a metodoloxía segundo as necesidades de cada alumno e alumna.
- Propor actividades de aprendizaxe diferenciadas.
- Organizar grupos de traballo flexibles.
- Ampliar ou reducir bloques de contidos segundo o interese e a capacidade do alumnado.

9. ACTIVIDADES DE REFORZO E DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DE MATERIAS PENDENTES

A materia de Lingua e Literatura Galega é unha das materias nas que é indispensable realizar sempre unha avaliación continua, pois as destrezas que se desenvolven neste eido son básicas en todos os cursos da ESO. Por iso á hora de avaliar aquel alumnado que teña a materia de Lingua e Literatura Galega pendente do curso anterior, a profesora facilitaralle materiais e exercicios de reforzo para acadar unha avaliación positiva. No caso de non entregar os traballos e exercicios que se lles propoñan só terán dereito a unha proba final da materia en maio.

Alumnado coa materia de Lingua e Literatura Galega pendente realizará dúas probas: unha á volta do Nadal e outra á volta da Semana Santa. Ademais de ter que entregar un caderno de traballo que conteña exercicios, esquemas, sintaxe e control de libros de lectura. A respecto da programación do curso anterior, a profesora especificará os contidos concretos que entrarán para cada avaliación. No caso de non obter unha cualificación positiva ou non presentarse, poderase concorrer a un exame final en maio.

A proba escrita de maio rexerá en todos os puntos polo especificado no apartado 5 desta programación a respecto dos exames, probas escritas, etc.

10. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Todos os anos o departamento organiza varias actividades relacionadas con diferentes efemérides, moitas delas propostas por organizacións alleas ao propio centro (Coordinadora de Equipos de Normalización Lingüística, Consello da Cultura Galega, Casa Museo Rosalía de Castro, Concello de Meis e outros concellos etc.). A meirande parte das veces estas actividades non se poden prever na programación anual do curso xa que os seus promotores non poden publicitala até que estea a poucas semanas ou meses de se producir.

Con todo, neste curso 2017/2018, está prevista unha visita, dunha xornada de duración, ao Museo do Mar de Vigo, coa finalidade de visitar a exposición temporal que ten como centro o Pergamiño Vindel.

O Día das Letras Galegas sempre se fan actividades especiais ao longo de toda a semana, que van dende a visita das exposicións que se colocan no propio centro até o deseño dunha secuencia didáctica axeitada a cada nivel que se imparte. Dado que no ano 2018 o Día das Letras Galegas está dedicado a María Victoria Moreno, escritora dun período que corresponde estudar en 4º da ESO, prestaráselle unha atención especial a esta autora na unidade didáctica correspondente (SD10).

O Departamento de Lingua Galega colabora tamén nas actividades organizadas por outros departamentos, como excursións ou a organización doutras efemérides como o Día do Libro (Departamento de Lingua Castelá), o Día da Paz (Departamento de Orientación), o Día da Ciencia en Galego (Departamento de Bioloxía e Física e Química) etc. De calquera maneira, o departamento co que máis colaboración se establece é co de Normalización e Dinamización Lingüística, xa que o obxecto de traballo de ambos os dous é o mesmo, só que traballado dende perspectivas diferentes.

11. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN

En primeiro lugar cómpre indicar que a programación didáctica do curso chegará ao alumnado e ás familias a través de dous medios:

1. Os profesores lerán ou entregaránlle a cada alumno/a ao principio de curso un guiión cos puntos esenciais da programación: contidos mínimos, mínimos esixibles, rúbricas xerais, materiais didácticos e medios de recuperación.
2. A programación estará a disposición da comunidade educativa na páxina web do centro. Por outra banda, a programación será obxecto de avaliación e poderá sufrir algunha variación en beneficio do proceso educativo e con vistas á mellor consecución dos obxectivos, previa conformidade dos membros do Departamento, que tratarán os aspectos relativos á docencia do alumnado. Tales modificacións, debidamente xustificadas, **deberán figurar nunha acta de departamento e recolleranse na memoria final de curso.**
3. Os instrumentos de avaliación de estándares transversais están na concreción curricular, a disposición da comunidade educativa na nosa web.

A avaliación da programación farase a través dos indicadores de logro que avalían o proceso de ensino e a práctica docente. A análise disto e dos resultados académicos, realizada nas **reunións de departamento** ao longo do curso e cuxo contido quedará reflectido no libro de actas do departamento, pode supoñer a modificación de aspectos da

programación, tanto a nivel de obxectivos, como de recursos ou metodoloxía procurando sempre aportar cambios que supoñan unha mellora.

Para valorar o axuste entre a programación e os resultados obtidos dispoñemos da ferramenta seguinte, no que 4 é a cualificación máis alto e 1 a máis baixa:

Indicadores de logro	4	3	2	1	Observación dos aspectos que cómpre mellorar
A distribución temporal das actividades axustouse á previsión					
Respectouse a metodoloxía didáctica programada					
O grao mínimo de consecución dos estándares guiaron as decisións de aprobar a materia					
Aplicamos os procedementos e instrumentos de avaliación programados					
Axustámonos aos criterios de cualificación					
Aplicamos, na medida do posible, as medidas de atención á diversidade necesarias					
Fixemos un correcto seguimento do alumnado con materias pendentes de cursos anteriores					
Aplicamos medidas de reforzo educativo dirixidas a alumnos que presentaban dificultades de aprendizaxe					
Empregamos os materiais e recursos didácticos programados					
Realizamos as actividades complementarias e extraescolares programadas					

O Mosteiro, 21 de outubro de 2017

A profesora do curso
María Luz Varela Armas